

Студентски лист

Педбас

Педагошки факултет у Сомбору

Број 7 • септембар 2019. • година IV

ISSN 2466-4405

ИЗДАВАЧ:

Универзитет у Новом Саду
Педагошки факултет у Сомбору
Подгоричка 4, 25000 Сомбор

ЗА ИЗДАВАЧА:

проф. др Жељко Вучковић, декан

ШТАМПА:

САЈНОС доо, Нови Сад

© Педагошки факултет у Сомбору, 2019

Часопис излази два пута годишње.

УРЕДНИЦИ:

Данка Ивошевић
Дејан Ђорђевић

САРАДНИЦИ:

Растко Гајић
Мирослава Палалић
Бранка Кнежић
Јована Страхинић
Милана Каралић
Биљана Макра
Бојана Банда

ДИЗАЈН:

Растко Гајић

САДРЖАЈ:

	Скуп студената библиотекарства Србије.....	3
	Пређимо на „ТИ“: Интервју са доц. др Милом Бељански.....	4
	Work and Travel – упознај Америку.....	7
	Беседа: Е па баш нећу!	9
	Из прве руке: <i>Просвећени њрејлед</i>	10
	IN MEMORIAM: проф. др Ненад Петровић	13
	Наша књижевност.....	14
	<i>Камен</i>	14
	<i>Поклич</i>	14
	<i>Кошуље</i>	14
	<i>Гоним орла шћо се злати</i>	15
	<i>Немање</i>	15
	<i>Мој Човјек се зове музика</i>	15
	Топ 10 подкаста у Србији.....	16
	Фотографије наших уметника	17

pefas.sombor@gmail.com

Захваљујемо се свим
сарадницима за допринос
у овом броју и надамо се
успешној будућој сарадњи.

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

378.6:37(497.113 Sombor)
371.8

ПЕФАС : студентски лист / Педагошки факултет у Сомбору ;
уредници Данка Ивошевић, Дејан Ђорђевић. –
Год. 1, бр. 1 (мај 2016) - . - Сомбор : Универзитет у Новом Саду,
Педагошки факултет у Сомбору, 2016- . - 29 cm

Два пута годишње.
ISSN 2466-4405 = Пефас
COBISS.SR-ID 305665543

Скуп студената библиотекарства Србије

Други скуп студената библиотекарства Србије одржан је 9. и 10. маја 2019. године на нашем факултету. Организован је уз помоћ професора са Катедре за библиотекарство и студената смера библиотекар-информатичар. Учесници скупа били су студенти основних студија Филолошког факултета из Београда, са смера библиотекарство и информатика: Марко Ђермановић, Крстина Угренковић, Немања Антанасијевић, Аница Јовановић, Теодора Лукић, Марија Деспић, Марија Ђинић и Ана Ивановић, као и наши студенти основних и мастер студија: Дуња Прибиш, Ивана Магдић, Гордана Кандић, Бојана Банда, Николина Швејц, Нина Костић, Марија Паравиња, Милана Каралић и Биљана Макра. Идеја скупа је овај пут била да се студенти из Београда упознају са радом Педагошког факултета, са програмом мастер студија, као и да обиђу Градску библиотеку "Карло Бијелицки", Градски музеј и Галерију „Милан Коњовић“.

Дружење смо започели у Спомен соби Норме и Препарандије, где је шеф Катедре за библиотекарство проф. др. Гордана Рудић одржала поздравну реч за студенте из Београда. Након тога уследила је кратка презентација са историјатом и радом Педагошког факултета коју су одржале Нина Костић и Ивана Магдић. Затим, колеге из Београда су за нас припремиле обуку уређивања Википедије. Разговарали смо о ауторским правима, доступности

знања, поверљивости информација итд. Ову обуку одржали су Немања Антанасијевић и Теодора Лукић. Дан смо завршили представом "Сумњиво лице" Бранислава Нушића у сомборском Народном позоришту. Након испланираног програма колеге смо провели кроз град, и сви заједно наставили дружење и забаву у мало опуштенијој варијанти.

Други дан овог скупа смо започели посетом Градској библиотеци "Карло Бијелицки". Љубазни библиотекари су нам испричали нешто о историјату Библиотеке, њеном фонду, као и о самом раду сомборске Библиотеке. Показали смо колегама из Београда на који начин се одржава наша пракса у библиотеци, и омогућили им да и сами покушају да ураде задатке које ми обављамо на пракси. За њих је то било једно ново, занимљиво и пре свега корисно искуство. Да би овај скуп учинили занимљивијим организовали смо квиз, али тако да се нисмо удаљавали од теме и будуће професије. Квиз је садржао имена аутора књига, појмова и догађаја везаних за Сомбор. Поделили смо се у тимове и заједнички решавали задатке. Овај квиз је осмислила Марија Паравиња. Након квиза, Бојана Банда је представила програм "Work and travel" уз помоћ кога наши студенти имају могућност сваке године да раде и обилазе различите градове у Америци. Поделила је са нама своја искуства, што је многе врло за-

интересовало, и подстакло их да поставе разна питања у вези са овим програмом. Дан смо завршили посетом Градском музеју и Галерији "Милан Коњовић". Тамо смо чули многе занимљивости о граду Сомбору које могу да нам користе у нашој будућој професији.

За нас је ово било још једно лепо искуство, стекли смо нове пријатеље у нашој будућој

струци и лепо смо се дружили ова два дана. Учврстили смо наше познанство и наставили традицију организовања овог скупа са плановима за наредне сусрете. Чекамо позив из Београда за наредни скуп!

Милана Каралић
Биљана Макра

Пређимо на „ТИ“

интервју са проф. др Милом Бељански

Доц. др Мила Бељански је рођена у Сомбору, а све нивое студија (основне, магистарске и докторске) завршила је у Новом Саду, на Филозофском факултету. Докторску дисертацију под називом Конструктивистички приступ активним поремећајима у социјалном понашању младих одбранила је 2013. године. Радила је у основним и средњим школама као педагог и професор грађанског васпитања, и у Центру за социјални рад у Сомбору на пословима члана тима за заштиту жртава насиља у породици, водитеља случаја и супервизора. Наравно, велики део радног стажа стекла је и радећи на високошколској уставнови, на нашем факултету.

1. С обзиром да сте били члан тима за заштиту жртава насиља у породици, колико је проблем насиља последица недостатка љубави и разумевања у породици и одсуства васпитања, а колико поремећених друштвених вредности?

Радећи овај посао схватила сам да немају сва деца срећу да одрасту у функционалним и стабилним породицама. Врло често живот намести да онда постоји компензација, да имају срећу у вршњачким круговима или у школи постоји неки наставник који представља особу важну за њихово одрастање. Не треба очајавати, увек у животу човек може проблем да реши, ако то жели. Исто је и са насиљем, ако се на време препозна и спречи даље ширење увек се може помоћи детету и ученику. Најважније је радити на његовој превенцији, да до насиља ни не дође, да се проблем реша-

ва другим а не насилним методама. У нашим породицама, генерално гледано, постоји љубав, али у голој борби за егзистенцију изгубе се праве породичне и људске вредности. Деца се окрећу оном што им је доступно и привлачно, па на телевизијском програму гледају садржаје непримерене узрасту, превише времена проведу уз разне игрице и садржаје на интернету које и ако су за њихов узраст

подразумева да се највише пола сата проведе уз њих. Врло често, родитељима је лакше да децу пусте уз мобилни телефон, да одморе и предахну од стресног и напорног дана. Такав васпитни модел кад-тад дође на наплату. Оно што родитељима треба јесте континуирана едукација у родитељству. То је најтежи посао на свету, за који нема обуке, врло често људи не знају како да се поставе у васпитним захтевима. Потребна им је подршка и помоћ. Родитељи често на погрешне начине, из најбоље намере, покушавају да реше породичне проблеме. У нашој традицији постоји мишљење да родитељ све може и да му никада ни у чему не треба помоћ. Зато постоји отпор када радници Центра покушају да помогну породици да реши проблем. Код нас постоји уврежено мишљење да је проблем у породици искључиво породични проблем и да нико не треба и не сме да се меша. Исто је и са школом и школским проблемима. Родитељи се јављају за помоћ тек када проблем ескалира. Зато смо на Факултету основали Педагошко-едукативни развојни центар (ПЕРЦЕ) да би помогли родитељима и наставницима, да имају могућност да се јаве стручњацима за помоћ ван државних и школских система.

2. Који је био Ваш мотив да се запослите на Педагошком факултету, и да се бавите наставно-научним радом?

Сматрам да је од изузетне важности у професионалном животу, после одређеног броја година, променити посао. Сплет околности и

жеља за другачијим изазовима довели су ме да се запослим на Педагошком факултету и врло сам задовољна што као педагог са искуством и у просвети и у социјалној заштити, могу да пренесем своја знања и искуства студентима.

3. Којим дисциплинама унутар педагогије се посебно бавите?

Многе дисциплине су у фокусу мог интересовања. Област породичне и школске педагогије ме нарочито занима јер и професионално, практично сам имала прилике да радим ова поглавља педагогије. Нарочито, социјална педагогија јер сам из те области докторирала, а такође сам се практично бавила овим проблемима. Оно што ме у новије време занима јесте интеркултуралност у образовању, како разлике које постоје међу ученицима квалитетно преточити у добар час.

4. Сведоци смо енормног пораста вршњачког насиља у школама у Србији. Који су његови узроци, и колика је улога учитеља и васпитача у његовом спречавању?

У данашње време не можемо говорити само о порасту насиља. Насиља је и пре било али није било медијски праћено, о томе се мало говорило и данас је уведена „нулта“ толеранција на насиље. То значи да се сваком облику насиља посвећује пажња и ради се на његовом препознавању и спречавању. Ученици су охрабрени да насиље пријаве и активно се ради на обучавању ученика да препознају насиље и кажу му не. Узроци насиља су увек многобројни и вишеслојни, што свакако отежава рад. Најчешће узроке можемо пронаћи у породици, недовољном васпитању или чак код пребрижних родитеља који чине да деца немају капацитета да се изборе у свакидашњим изазовним ситуацијама па лакше постају жртва повлачећи се у себе. Узроци се могу наћи и у данашњој убрзаној свакодневици, у потрази за егзистенцијом често се изгуби људска суштина и мало се обраћа пажња на оно што је заиста важно и што су непролазне људске вредности. Узрок може бити и неконтролисано коришћење савремених технологија, експанзија, незнање и неконтролисано

коришћење друштвених мрежа који представљају замку из које се и искусни одрасли тешко могу изместити а наравно да је то за децу тежак задатак. Све то, уз стално присуство насиља са свих страна може бити добар модел да деца и ученици подразумевају да је насиље у реду, да се песницом и увредом решава проблем уместо лепом речју и добрим примером. И поред свега, ја и даље мислим да се „исплати“ улагати у добре примере, да је важно да се родитељи, васпитачи и учитељи труде да својим примером и лепом речју објашњавају и утичу на младе нараштаје. Свако у свом микроокружењу може да утиче на смањење насиља и другачије решавање проблема, којих неминовно у животу има. Увек се исплати улагати у добре, проверене традиционалне вредности јер инстант решења, решења која доводе на брзину до успеха, неће дати добар резултат, дугорочно гледано.

5. Велики сте љубитељ балета. Од када пратите балет, и које су Вам омиљене балетске представе?

Велики сам љубитељ балета, још од малих ногу. Одувек су ме фасцинирале балерине и балетани који вредно, предано и свакодневно вежбају и раде да би пренели емотивни израз кроз покрет и уз помоћ музике. Мој избор је увек класичан балет, „Жизела“, „Успавана лепотица“, „Крцко Орашчић“ и наравно, „Лабудово језеро“ као балет над балетима.

6. Које дестинације су оставиле посебан утисак на Вас, а која места бисте радо посетили?

Јако волим да путујем, упознајем нове крајеве. Увек ћу пре изабрати путовање него на пример неки нови комад намештаја, ако морам да бирам из материјалних разлога😊😊. Највише волим путовања са породицом колико нам слободно време то дозвољава. Упознала сам различите дестинације, највећи утисак оставили су градови попут Рима, Љубљане или Јерусалима. Увек радо одем у Будимпешту, а нарочито у Сарајево које је једно од мојих омиљених дестинација. Тамо имам драге пријатеље па су емоције према њима, уживање уз дружење и лепота града добитна комбинација за идеалну

дестинацију. Сваку прилику користим да упознам нешто ново, одушевљава ме свакодневни живот у неком граду, испијање кафе на неком тргу, богатство пијаце или уживање у новом укусу или гастрономском специјалитету. Желела бих да се моје истраживање настави, волела бих да упознам још много дестинација, тренутно можда најавише Краков, Мексико, Мароко и Малезију.

7. Коју литературу волите да читате, који су вам омиљени писци и дела?

Врло често након свих обавеза и научне литературе, коју због посла редовно пратим, не остане ми довољно времена да читам оно што желим и сама изаберем. Трудим се да свакодневно читам својој деци и у току дана и пред спавање. Када остане времена за књигу коју за себе бирам то буду писци попут Муракамија, Бакмана или Руждија.

8. Која би савет дали нашим студентима пред којима су многобројни изазови у професионалном и приватном животу?

Сматрам да је знање нешто у шта вреди улагати, нешто непролазно и увек присутно без обзира на друштвени систем, политичка струјања и остале пролазне категорије које намећу вредности које трају једну сезону. Увек се исплати улагати у себе и бити доследан својих ставова без обзира на „ветар“ који тренутно дува. У разговору са студентима трудим се да им пренесем да је знање, рад, залагање и труд у професионалном животу увек добар пут, да радите у сваком тренутку са максимумом своје снаге, да дајете себе

у сваком тренутку највише што можете – то је једини сигуран пут ка успеху у професионалном али и приватном животу. Једино тако можете бити задовољни и испуњени. Задовољан, срећан и испуњен васпитач и учитељ добро делује на децу и ученике. Када нешто добро урадите, ученици буду задовољни па

вам вишеструко врате. Сви су тако на добитку. Породични живот је важна база и добра мотивација за успех у професионалном животу. Баланс на једном и другом пољу чини уравнотежену личност – идеал којем тежимо!

Данка Ивошевић

Work and Travel – упознај Америку

Work and Travel је пројекат креиран 60-их година као програм америчке владе, а у циљу омогућавања студентима из целог света да посете САД током лета. Програм је намењен студентима који желе да упознају другу културу и начине живљења. Учесници овог програма имају јединствену прилику да доживе САД много више од обичних туриста, јер поред обиласка атракција, могу заиста да искусе амерички стил живота.

Мој први одлазак на Work & Travel програм био је у мају 2017. године. Како сам дошла на идеју? И даље ни сама нисам скроз сигурна. Могуће је да су ме сва усхићена препричавања оних који су већ учествовали заинтриговала у довољној мери да се и сама пријавим. Процес пријављивања као такав углавном је већ свима добро познат (са обзиром на то да око 2000 студената из Србије сваке године оде на програм), те ћу да прескочим део познат као „одабир агенције, одабир посла, потребна папирологија и слично“. Прво лето (а затим и два наредна) провела сам у једном маленом месту у држави Колорадо - Вејлу. Избор је био сасвим насумичан, а нисам се претерано оптерећивала ни истраживањем око локације, те се може рећи да сам отишла „на блеф“, не знајући шта ме чека. Знала сам да су ми посао и смештај обезбеђени, и то је у том моменту било више него довољно. Из Србије

сам полетела 17. маја, са неких пријатних 30-ак степени, да бих у Денвер слетела наредног дана и да би ме на аеродрому дочекао снег! Да, знала сам да идем у планински предео, али снег у мају (Северина, извини) заиста нисам очекивала. Испоставиће се касније да ништа од оног „очекиваног“ и није било, и да вас ништа не може припремити за оно што се проживи за пар месеци живота и рада у Америци.

Једна сам од оних која је у Америку отишла пуна стереотипа о Американцима и њиховом начину живота и размишљања. И даље сам изузетно захвална што сам по природи радознано биће, те сам све то морала и лично да проверим. Очекивала сам ужурбане, незаинтересоване људе, небодере, гужву на улицама, општу некултуру и томе слично. Завршила сам у Вејлу који је сушта супротност свему.

Сматрам да су наше планине изузетно лепе, да Србија има предивну природу, али ово што сам овде видела заиста не могу да упоредим ни са чиме до сада. На крају крајева, рекламни слоган за Вејл није за ђабе „Vail - like no place on earth“. Пејзажи као са разгледница, један уређен систем и изузетно љубазни локалци који више него радо желе да помогну да свако искуси оно најбоље док је ту. Захваљујући добром знању енглеског језика, успела сам да добијем доста добар посао у хотелу Four Seasons, те са те стране није било никаквих проблема, али као што рекох, сматрам да су рад и посао најмање важан део овог програма, те ће остатак текста ићи у свим осталим правцима, осим у том. Као најважнији део целог искуства издвајам могућност упознавања људи и култура са свих страна света! Осим што радиш са Американцима, у програму учествује велики број студената из других земаља и то је оно што програм чини непроцењивим. Собу сам делила са цимерком из Бугарске, доцимерке су ми биле девојке из Пољске и Словачке, већ суседна соба - цела екипа са Филипина, па Еквадор, Аргентина и представници скоро сваке државе САД-а. Са већином сам и даље у контакту, неке сам након програма и посетила, неки су посетили и мене, а везе се свакако и даље одржавају. Тешко је све оно што се прође у периоду колико траје програм „компресовати“ у

неколико реченица или страна текста. Да ли сматрам да је овај програм за свакога? Не. Да ли сматрам да би свако требао да покуша и да му да шансу - да, апсолутно! Ко год жели да искуси нешто ново, па макар то било и коцкање у Вегасу, боравак у неким од најозлоглашенијих делова Њујорка (нисмо криви, смештај је био превише повољан да би му се одолело!), возање по плажама Мајамија и све остало што иде уз то, а што чини Америку Америком, дефинитивно треба да се пријави. Предности је свакако много више него недостатака, а и недостаци се забораве у врло кратком року, док лепе, пријатне и вредне успомене и познанства за цео живот остају трајно.

Као једино „проклетство“ целог програма издвојила бих ону чувену недоумицу - да ли се вратити или остати, где је боље, шта радити... Верујем да 90% студената који су учествовали брине исту бригу, али тако је то кад негде provedеш довољно времена и стекнеш довољно пријатеља да су ти мисли и срце издељени на два. Када си овде, фали ти Србија и нема ствари коју желиш више него да прошеташ до De Sol-а и попијеш кафу у омиљеном кафићу са познатим друштвом. Али, чим кренеш назад, знаш да ће и ово да фали, и све што те је нервирало, и оно што те је одушевило - све се претопи у једно велико позитивно искуство и период којег ћеш се увек радо сећати. Због

тога ја бирам да се враћам. Док још имам прилику. И сваки пут мислим - још само да видим ово, па ми је доста Америке...И ето ме, већ треће лето. 😊 За све оне који су од текста очекивали техникалије у виду процедуре - извините што није тако. Work and travel је много више од посла и зарађеног новца, и изузетно ми је криво што га људи тако представљају. Но, за све оне које занима више увек сам вољна да поделим искуства, а од средине октобра лако ме је наћи на факсу.

Бојана Банда

Е па баш нећу!

Са великим задовољством објављујемо још једну победничку беседу са Учитељијаде!

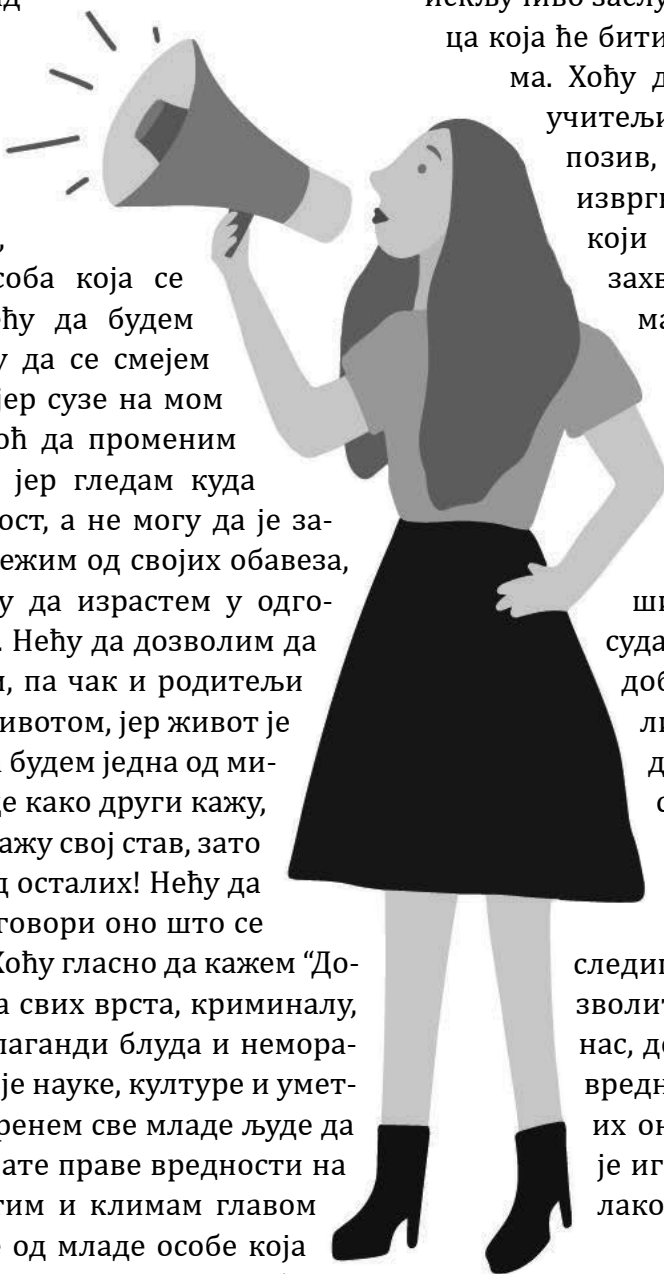
Сигурна сам да сте се сви препознали у првој реченици, а сада ћу вам објаснити и зашто. Када сам била мала, нисам смела да кажем реч нећу, није било пристojно. Рекли су ми: доћи ће твоје време. Е па дошло је! Нећу да будем као сви остали, они који ћуте и раде како им се каже, као они који сагињу главу сваком ко је изнад

њих са страхом да покажу своју вредност. Нећу да будем добро препознатљив калуп, тачније, нећу да будем особа која се смешка свима, нећу да будем климоглавка! Нећу да се смејем када ми се плаче, јер сузе на мом лицу изазива немоћ да променим свет сама, плачем јер гледам куда одлази наша младост, а не могу да је зауставим. Нећу да бежим од својих обавеза, јер само тако могу да израстем у одговорну младу особу. Нећу да дозволим да држава, професори, па чак и родитељи управљају мојим животом, јер живот је само један! Нећу да будем једна од милион оних који раде како други кажу, јер се плаше да искажу свој став, зато што је другачији од осталих! Нећу да дозволим да неко говори оно што се очекује да кажем! Хоћу гласно да кажем "До-ста!" преварантима свих врста, криминалу, свакодневној пропаганди блуда и неморала уместо промоције науке, културе и уметности. Хоћу да покренем све младе људе да заједно са мном врате праве вредности на снагу! Нећу да ћутим и климам главом јер се тако очекује од младе особе која нема искуства. Дошло је време када би

требало заједно да подигнемо глас против свега што лоше утиче на наш развој и развој наше деце!

Сањала сам о томе да будем учитељица, и спрема сам се за пријемни, али сам одустала. Тек касније сам схватила да увек треба да следим своје снове! Нећу да се плашим да се борим за своје снове. Хоћу да будем учитељица која ће бити достојна свог посла, хоћу да будем учитељица која ће радно место добити искључиво заслугом. Хоћу да будем учитељица која ће бити пример свим младим људима. Хоћу да заједно са вама, будућим учитељима гласно кажем: нећу да мој позив, позив учитеља буде презрен, извргнут подсмеху бахатих типова који су испливали на површину захваљујући сумњивим радњама!

Није лепа реч "нећу", али, верујте ми, да она има чаробну моћ у тренуцима великих одлука, кад сте сигурни да ћете поступити исправно. И зато, не плашите се да кажете нећу кад се сударите са неваљалцима нашег доба. А то, кад да кажете, велико, право "нећу", учите од деце, драги пријатељи! Деца су бескрајно искрена и невина бића, бића која ће увек рећи онако како јесте, јер они не калкулишу какве последице доноси истина. Зато, дозволите деци да буду паметнија од нас, дозволите им да покажу своју вредност! Ценимо их, поштујмо их онакве какви они јесу! Живот је игра у којој се не побеђује баш лако, али све је лако кад си млад.

Мирослава Палалић

Из прве руке: Просветни преглед

Олга Николић је завршила новинарство на Факултету политичких наука. Радила је у дневном листу *Борба*, *НИН*-у, омладинским новинама, дневним листовима *Наша Борба* и *Глас*. Последњих 13 година ради у *Просвећеном ђреїледу* као новинар-уредник, данас као глодур, главни и одговорни уредник. Више од три деценије прати процесе у образовању на свим нивоима.

1. Просвећени ђреїлед је после Полиџике најстарији лист у Србији. Први број је објављен давне 1945. године, и од тада прати образовно-васпитни процес на свим нивоима образовања. Која је његова улога у информисању просветних радника и развоју образовања?

Просвећени ђреїлед је специфичан недељник који се, пре свега, обраћа посебној читалачкој публици, образованим људима чији је посао да образује и васпитава ђаке и студенте од предшколског до вискошколског нивоа. То нашу редакцију и те како одређује, али и обавезује, у информативном смислу, али и као својеврсну спону преко које ће се примери добре праксе ширити међу запосленима у образовном систему. Наши текстови информишу о плановима доносиоца одлука, догађајима који су важни за цео систем, али и сваки, па и најмањи, сеоски колектив, кроз посебне рубрике. Имамо и стране које су својеврсни прозор у свет, попут Дигиталне планете, а срце новине, према мом мишљењу, је Педагошка пракса. Додатак од непроцењиве вредности за запослене у образовању, јер, попут рецепта за неко несвакидашње јело, на детаљан начин приказује, корак по корак, како једна лекција, можда и сасвим обична, може да се испредаје на занимљив и оригиналан начин. Такав приступ свакако може да помогне почетницима, младим људима који су тек почели да кушају просветарски „хлеб са седам кора“, али и њиховим старијим колегама, који су се у неком тренутку „забаговали“ и остали без креатив-

них идеја.

Дакле, наша улога је да информишемо запослене у образовању широким спектром информација које Редакција издваја као важне, на основу којих може да се стекне слика о образовним политикама, нарочито одлукама које се тичу новина које се уводе или су у најави. И о томе што се догађа у школској микро средини или је, пак тренд на глобалном, светском, плану. Промоцијом примера добре праксе, подстичемо просветне раднике на креативност у постојећим околностима. Бар тако волимо да мислимо. Има разних коментара на рачун рада *Просвећеног ђреїледа*, добијамо похвале, али и сугестије како да будемо још бољи, стижу нам и примедбе, па и критике. Чињеница је да увек може боље, као и у сваком послу, али *Просвећени ђреїлед* се труди да поштује основни новинарски кодекс, да пружа, пре свега, квалитетне информације и прилоге. А то је веома важно у данашњем медијском шаренилу, које одликује одсуство професионалног и етичког кодекса. Сведоци смо да исте информације могу да се пласирају на различите начине, у зависности од уређивачке политике. Каква је она у већини медија, опште је познато. Треба да додам и да у земљама бивше Југославије само у Хрватској и Србији постоји лист сличног профила. *Школски лист* недавно је изашао на тржиште и послује по тржишним принципима, а оснивач *Просвећеног ђреїледа* је Влада Републике Србије.

2. Која је мисија *Просвећеног ђреїледа* у времену поремећених система вредности у друштву и медијима?

На нашим страницама нема скандала, скандалозних и неприкладних и непримерених речи, нема голишавих жена, нити трачева о томе ко се развео или ко се с ким потукао... Без обзира што школа не може да буде издвојено острво у друштву у коме је, нажалост, медијски простор преплављен простотом и

у коме су главни ликови они који би некада били проскрибовани и отерани на маргине – школа, генерално, одолева таквим утицајима. У *Просвећеном њрећледу* нема туђица по сваку цену, негујемо српски језик, пишемо о томе зашто и како треба чувати ћирилицу (без непотребног набоја), промовишемо учење, истичемо важност знања и читања... Наш (и ваш) лист читају претежно одрасли, али, не ретко, многи текстови се нађу на огласним школским таблама, па их могу видети и ђаци. Лист налази пут и до студената, јер су наши претплатници и факултети, институти и библиотеке.

3. У листу постоји посебан прилог „Република Српска“, објављујете прилоге из региона и Европе, али и најзначајније просветне теме са других континената. Колико је наш образовни систем модеран у односу на друге земље?

Просвећени њрећлед увек се залаже за толеранцију различитости која не мањка у Србији, а труди се да негује и везе са Републиком Српском, преко текстова о образовању. Објављујемо и прилоге из региона, у последње време све чешће нам се јављају аутори из Словеније, са примерима из њихове школске праксе. Веома су примењљиви и у нашим школама, а истовремено су драгоцен извор података о томе шта и како се ради у њиховој земљи. Не мање значајни су и написи о истраживањима ОЕЦД, Унеска или других организација и земаља, као својеврсни приказ и путоказ о стању у образовању у развијеним земљама и светским трендовима. Поставили сте више питања у овом, на ово последње није баш лако и једноставно одговорити по принципу „црно-бело“. Не спадам у оне који сматрају да ништа није било добро у образовању и да све треба променити и

„модернизовати“. Али, нисам ни традиционалиста који глорификује стара, добра времена у нашем (пред)школском и високошколском систему. Чињеница је да је наш образовни систем гломазан, инертан и да га је тешко покренути. Бољи материјални положај, односно већа издвајања за образовање подразумевају и другачији однос према професији и раду. Бар тако верујем. Ово је једна страна приче, друга се тиче директно доносиоца одлука, оних који креирају образовну политику. Замајац реформи је покренут, ове школске године ђаци другог и шестог осмолетке и другог разреда гимназије, кренули су по новом, реформисаном програму, дигитализација се уводи убрзаним темпом, Ес дневници постали су обавеза, уз многе коментаре „за“ и „против“, информатика за ђаке прваке најављује се већ од следеће године, ради се на матури која ће истовремено постати „улазница“ за

факултет... Време ће показати како се одвијају ови процеси. Ипак, одговор на питање колико је наш образовни систем модеран не може, по мени, да буде категоричан, у стилу „јесте” или „није”. Има још изазова које тек треба решавати, али не у ходу, већ системски. Добро је да гледамо шта и како други раде, али концепт би требало да се прави у односу на наше специфичности, али и могућности.

4. Ви сте организатор, модератор и учесник многих округлих столова на тему образовања. О чему се најчешће дискутује, које теме су тренутно актуелне?

У претходном питању сам, такође, делимично одговорила и на ово. Понављам и овде утисак да су неке теме, нажалост, вечне. Уочи почетка сваке школске године годинама уназад интервјуишем актуелног ресорног министра. И сваки пун ми се чини да постављам увек иста питања – о повишици, протестима, преговорима са синдикатом, побољшању услова рада, материјалног положаја уопште. Што се тиче округлих столова које сам модерирала или сам им присуствовала, у жижи су увек биле и те теме, али и актуелности, попут, предлога закона и подзаконских аката, који су под лупом стручне јавности. Најзначајнија анализа тицала се предлога стратегије развоја образовања до 2020. Управо сада се ради на новој стратегији развоја до 2030. Као и за претходни документ и предстојећи, који тек треба да се донесе, најважнија су издвајања буџета за образовање. Ако нема довољно новца да се планирано реализује, то, нажалост, може да остане само списак лепих жеља. Треба бити оптимиста.

5. Са којим сте се изазовима суочавали од завршетка факултета, па до места главног уредника једног престижног листа?

Током професионалне каријере пратила сам многе области, била сам и скупштински извештач, мислим да само нисам писала о темама из економског сектора. Највећи изазов у свим редакцијама (мислим на дневне новине, у којима сам била запослена) био је да „наметнем” тему из образовања. Требало је много труда и вештине да се напише атрактиван наслов који може да конкурише текстовима

из политичке или економске рубрике, на пример. Звучи парадоксално, али је тако. Имала сам среће да у професионалном раду имам аутономију о томе како ћу да пишем. О темама сам се договарала са уредником.

6. Према Вашем мишљењу, колико школа утиче на формирање критичког размишљања код ђака, с обзиром да је то једна од најважнијих вештина која треба да се развија током школовања?

Школа, односно наставници, наравно могу и треба да подстичу радозналост и критичко мишљење код ђака, али, да се на заваљамо, па нису ни они свемогући, нити су једини којима припада ексклузивно право за тај деликатни посао. Има доста ограничења и у њиховом послу. Познајем доста просветних радника који кажу да могу да „дубе и на глави” како би заинтересовали ђаке за лекцију или свој предмет, али без успеха. Ипак, све полази и завршава се у породици.

7. Члан сте Комисије за признање Најбољи едукатори Србије, које додељује Удружење за подстицање предузетништва „Живојин Мишић”. Који су критеријуми за одабир најбољег едукатора међу учитељима и наставницима основних и средњих школа?

Веома сам поносна што сам део тог тима, јер сам у прилици да се, по ко зна који пут, уверим, колико дивних, даровитих, вредних, посвећених и креативних људи, ентузијаста, има у нашим школама. Управо су то особине које их красе, кандидују и издвајају.

8. Педагошки покрет Србије вам је 2005. године доделио годишњу награду за врхунска остварења „Васа Пелагић”. Шта за вас значи то престижно признање?

Леп је осећај кад неко примети да вас оно што радите издваја од других.

9. Шта бисте поручили нашим студентима који се школују за учитеље и васпитаче?

Најискреније верујем да позив учитеља и наставника може да буде најлепши на свету. Ако неко воли свој посао, сваки изазов се лакше прескочи.

Данка Ивошевић

IN MEMORIAM: проф. др Ненад Петровић

Рођен је 8. априла 1945. у Земуну. Основну школу и Гимназију завршио је у Новом Саду, а током школовања је постигао изузетне успехе на такмичењима из математике. На Филозофском факултету у Новом Саду дипломирао је 1967. године као студент генерације и стекао звање професора математике. У то време је активно играо фудбал. Након завршених студија радио је као професор Гимназије, па потом и као асистент, предавач и професор на Вишој техничкој школи, где је радио и као директор. После магистарских и докторских студија, 1989. године изабран је у звање ванредног професора, а 1993. године у звање редовног професора на Универзитету у Новом Саду. Од 1993. године је радио на Учитељском факултету у Сомбору, као први декан тек ос-

нованог Факултета. На тој функцији остаје до 1998. године, да би након тога био продекан за науку. У научном раду проф. др Ненад Петровић се бавио примењеном математиком, а сматран је водећим методичарем наставе математике у Србији.

За време његовог декановања набављени су први рачунари, информатичка опрема и мобилни телефони на нашем факултету. Направљен је амфитеатар и купљена су два аутомобила како би професори брже стизали у Суботицу, Кикинду, Сремску Митровицу и Нови Сад на наставу са ванредним студентима. Покренуо је и издавачку делатност на Факултету која је била врло активна како би задовољила процес наставе. За време његовог мандата Препарандија је припала тада Учитељском факултету, коју је патријарх Павле освештао 1996. године.

Као професор био је изузетан, увек спреман на сарадњу и помоћ. Спадао је у ред вансеријских људских громада, са веома истакнутом емпатијом – помагао је свим запосленим у свакаким ситуацијама, што службено, што приватно. За остварене резултате у научном и стручном раду добио је више признања. Рекреативно се бавио спортом и волео је да игра преферанс.

Као професор био је изузетан, увек спреман на сарадњу и помоћ. Спадао је у ред вансеријских људских громада, са веома истакнутом емпатијом – помагао је свим запосленим у свакаким ситуацијама, што службено, што приватно. За остварене резултате у научном и стручном раду добио је више признања. Рекреативно се бавио спортом и волео је да игра преферанс.

Расиљко Гајић

НАША КЊИЖЕВНОСТ

Камен

Гори гора твога прекора,
куђеља куди гњевнога Бога,
свеза ми поглед за земљу.
А на земљи - камен.
Тијесне груди су пријесто
неказаном дјелу,
мастиловом темељцу камену.
Куђеље куди, камен ослобађам;
седам је нити разабраних
погажено,
седам је суза благога Бога,
седмога дана освану Ева босонога
из ребра тврда поете врлога.

Поклич

Узвиси се, жено!
Врисни покличом нетрулежним
пред свијетом безнадежним.
Распали лампе мирисним јелејом
Прокуни морском пјеном
и гаврановим пером,
мртве душе што се самилосним назваше
а пупољка пој
словом својим угушише.
Узвиси се, жено!
Хитај плодној зори у сретење.
Искупиће те чекање узводних ријека
и зелени слапови
у оку човјека.

Кошуље

Љуби, драгане,
док ти срце од борбе не препукне.
Не губи
слапове зелене,
његови токови
најтоплији нек остану
у зимско повечерје.
Очи су твоје
биле и остале,
моје најљепше хаљине.
Нага сам.
Херувимски пој нек ме огрне.
Ватру и буктиње
напаја
једно завјештање,
један пој
и један поклич!
Вапајем пустињским
који пустиња не прождире,
ушивам дугмад на нове кошуље.
Кошуље нове,
кошуље покајне.

Гоним орла што се злати

Гоним орла што се злати,
као некад градинар јелена;
што јурио је утвару
која га зачикава.

Гоним орла што се злати,
залог је Небу - не прашини - дао;
вјетрове је под крилом чувао,
у жарници талас који дражи,
лиром и крином он се опасао.

Гоним орла што се злати,
као некад, градинар јелена;
јече моје хумке, вапе виногради
у безименој земљи, која васкрсава.

Немање

Посрће поноћ нијема
тебе и даље нема;
стамена лакоћа врела
у мору мом, узаврела.
Одјенух путеве храпавих сновиђења,
у огњене сјене;
изувам ципеле, неопалјиве
а вреле.

Трагање је моје бreme.
А тако посрће поноћ нијема,
трагање све сузе пере;
још те нема,
још те нема.
Ево те находим, ал' не знам ко си.
Мјесец ниси,
а повлачиш плиме
од стопала до хтијења.
Навиру оне, навиру
до сретења млијечних чела.
Убирах орлова пера
и жеђ репатица
устрепталих трепавица.
Додир твој звони,
зрело зрно пјева.
Немања нема.
Немања нема.

Мој Човјек се зове Музика

Мој Човјек се зове Музика.
Смирај дана, шапат чува
у његовим прстима;
Цвјетање је моје,
садање и будуће
првог Прољећа.

Сам ли си, Прољеће моје, сам ли си?
Да ли равнице твој пој Небу уздижу?
Остани и буди, Човјек Музика.
Док су твоје струне тиховале
била сам жедна твога вина
а крепиле су ме киселе јабуке.

Мој Човјек се зове Музика!
О, како је луда љубав Божија,
када се зацари увертира у зеленим очима,
оне драме над драмама,
коју находим на будућим,
слатким пољима!
Воћњаци моји, о твом саћу снују
и о образу духовног свијета.
Зовем те гласом дјетета
и музици топлој се радујем,
и лету албатроса,
јер одјек гласа,
мог Човјека,
дубљи је од свијетлих заноса.

Бранка Кнежић

Топ 10 подкаста у Србији

Да ли слушате подкасте? У последњих неколико година све више младих људи у свету прати своје омиљене емисије на телефонима или рачунарима. Подкаст је дигитална датотека која садржи аудио или аудио-видео запис који се дистрибуира путем Интернета. Ова форма одговара модерном начину живота, јер се његов садржај може пратити док радимо нешто друго. Разноликост тема које су доступне на подкастима крећу се од едукативног до чисто забавног карактера. Већину подкаста можете слушати преко апликације iTunes, а можете их наћи и на сајту podcast.rs.

1. **Okej hokej** је подкаст који се оријентише ка популарној култури, од разноврсних музичких/филмских/серијских актуелности до књига или интернет феномена (иако пише да је у питању подкаст о колима и спорту, верујте - није). Воде га Миша Поповић и Јована Пантић, а они се заправо баве стварима које их фасцинирају, без строгог критиковања.

2. **IT Serbia Podcast** је самостални пројекат са циљем промоције ИТ индустрије и њених учесника на подручју Србије и региона, као и активације ИТ заједнице. Ова емисија се бави разноврсним темама које долазе из ИТ сектора, од гејминга до развоја софтвера, а оно што је издваја је то што је садржај доступан и на енглеском језику.

3. **У раљама осећања** је подкаст који води Ђурђа Тимотијевић, а у кратком опису емисије пише да је то "водич кроз лавиринте наших емотивних доживљаја". У дискусији са колегама психолозима ауторка и водитељка обрађује ситуације са којима се срећемо у свакодневном животу, као што су: партнерски односи, односи са шефом, родитељство, доношење одлука итд.

4. **Radio Tatuin 202** је подкаст везан за сајт HoloNet Srbija, који се бави вестима и занимљивостима из Star Wars универзума. Филип и Марин на истом сајту, у оквиру другог подкаста The Meme Council, пролазе кроз море интересантних мимова који су везани тематски за Star Wars серијале или њима сродне садржаје.

5. **Дойиси из Дизниленда** је подкаст који даје осврт на друштвена догађања у Србији и региону, политика без политичке коректности и гиковштина без гиковске смотаности, а воде га два Босанца на непривременом раду у Београду. Ради се о подкасту који тематизује све, од Game of Thrones-а до Starbucks-а, са дозом хумора и здраве непристојности.

6. **Sport Klub** је подкаст више него довољно препознатљивог спортског канала, а садржи бројне анализе и најаве великих спортских догађаја и такмичења које Sport Klub преноси.

7. **Фемкање** је подкаст посвећен савременој уметности и култури у Србији, ex-YU региону и Европи, а покренуле су га уметнице Бојана С. Кнежевић и Катарина Петровић. У трећем серијалу, који је тренутно актуелан, Фемкање објављује месечни подкаст, учествује у јавним дискусијама и активно излаже на међународним изложбама.

8. **Појачало** води Иван Минић, који у директним разговорима са предузетницима из различитих области покушава да нам представи њихова искуства, идеје и савете за све оне који желе да покушају да започну сопствени посао. У уводној реченици овог подкаста пише: "Верујемо да ће свако ко код нас дође стећи ново знање, алате и контакте, доћи до конкретних информација и решења за своје недоумице и проблеме, и бити охрабрен да крене у авантуру звану предузетништво или истраје, ако је на том путу."

9. **BG GEEK** је подкаст о geekу темама, гаџетима и индустрији забаве. Обуците STAR WARS мајицу, сипајте кафу у The Simpsons šolju, припремите вашу омиљену апликацију за белешке и уживајте у недељном подкасту о поп култури и новим технологијама.

10. **Задовољство у шекспиру** је подкаст који подстиче критичку дебату о кључним друштвеним питањима, одговорно анализира чињенице, преиспитује феномене савременог друштва, брани демократију, слободу изражавања и право на критику, информише и образује нове генерације и подстиче употребу и развој нових технологија у области медија.

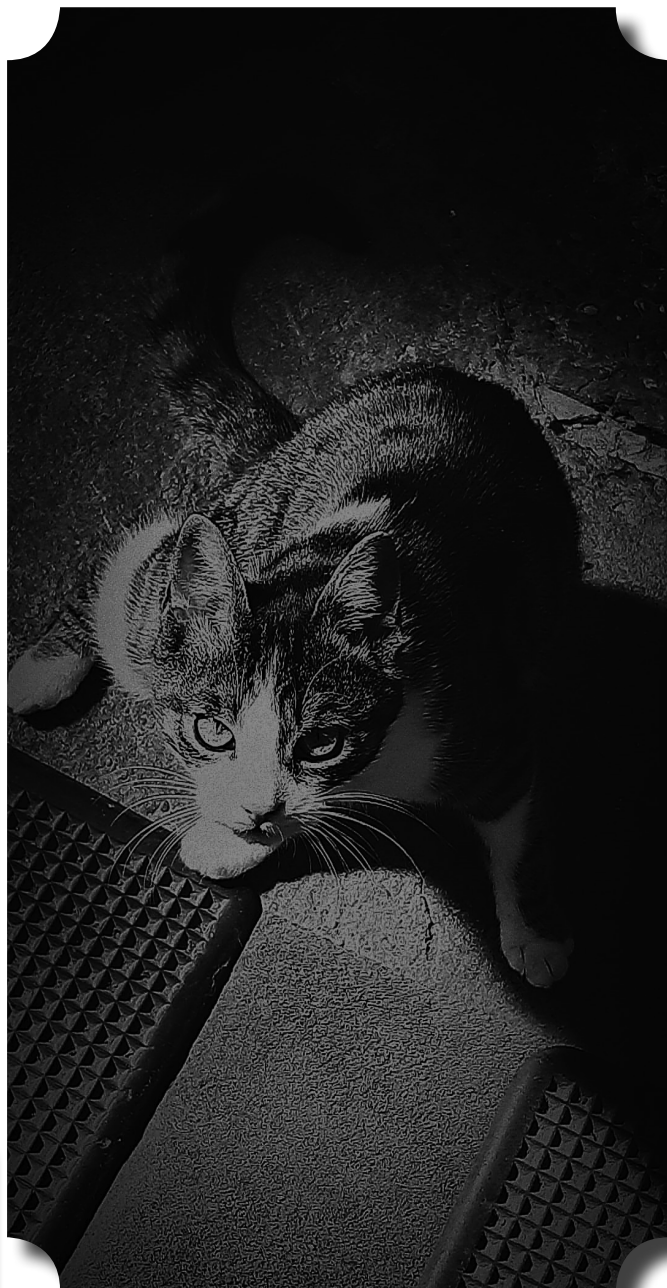
Фотографије наших уметника

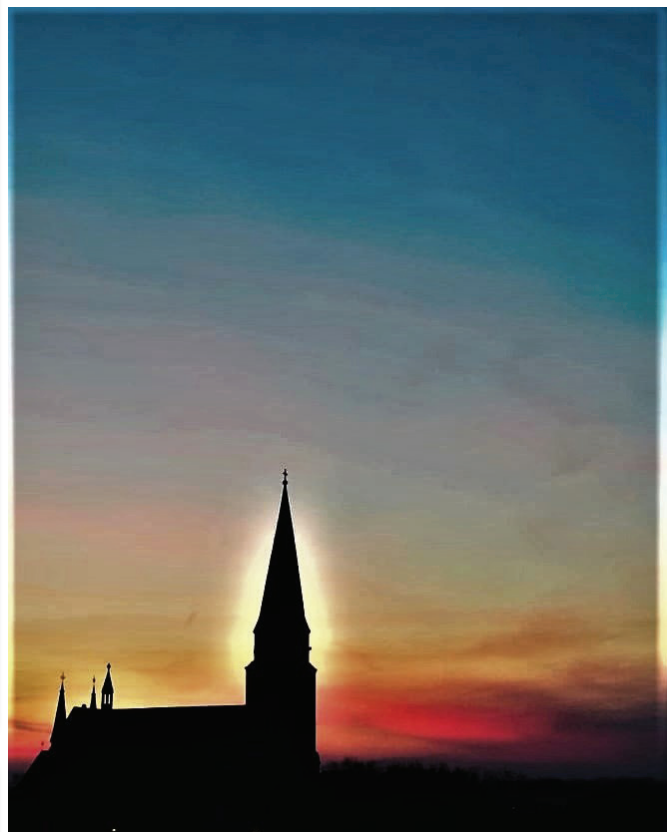
У овом броју представљамо фотографије Јоване Страхинић, студенткиње треће године смера Дизајнер медија у образовању. Јована је свестрана и има много хобија. У паузама од учења црта портрете, бави се фотографијом (највише воли да фотографише храну и кућне љубимце), одлази редовно у позориште и биоскоп. Љубитељи моде могу да погледају фотографије на њеном модном блогу под називом „VannaJo blog“ (<https://vannajoblog.wordpress.com/>), а гурмани могу погледати фотографије хране на Инстаграм профилу cook_zana. Воли и да путује, и на

путовања не полази без бар две меморијске картице, како би сваки тренутак могла да овековечи.

Радо фотографише споменике у Сомбору, као и цркве чији се кровови промаљају изнад крошњи високих стабала. Сомбор је град у коме је провела детињство и много лепих тренутака са породицом, те је он инспирише и сваком новом фотографијом надахњује да поново шкљоцне. По Јованином мишљењу и Суботица је веома леп град у коме често фотографише, поготово споменике, кровове кућа, окна, као и резбарију.

СВЕ ЈЕ ЛАКО КАД СИ МЛАД!

ПЕДАГОШКИ ФАКУЛТЕТ СОМБОР

www.ref.uns.ac.rs

www.bef.uns.ac.rs

ПЕДАГОШКИ ФАКУЛТЕТ СОМБОР

СВЕ ЈЕ ЛАКО КАД СИ МЛАД!